

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Казачук Ольга Сергіївна, 1991 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г.Шевченка, за спеціальністю Психологія, аспірантка 4-го року навчання, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 053 Психологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ПрАТ ВНЗ Міжрегіональної Академії управління персоналом від № 152-о від 19 листопада 2025 року, у складі:

Голови спеціалізованої вченої ради – Каліна Ірина Іванівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»;

Рецензент:

- **Палій Світлана Анатоліївна** - кандидат наук з державного управління, доцент кафедри міжнародних відносин, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»;

Офіційні опоненти:

- **Кокун Олег Матвійович** - доктор психологічних наук, професор, директор Інституту психології імені Г. С. Костюка, Національна академія педагогічних наук України - офіційний опонент;

- **Миронець Сергій Миколайович** - доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології. Державний торговельно-економічний університет - офіційний опонент;

- **Шпортун Оксана Миколаївна** – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»;

На засіданні «20» січня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки **Казачук Ользі Сергіївні**.

На підставі публічного захисту дисертації «Особливості професійно-психологічного відбору кандидатів у судді» за спеціальністю 053 «Психологія».

Дисертацію виконано на кафедрі психології Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», м.Київ.

Науковий керівник **Расвська Яна Миколаївна**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що повністю відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та містить нові науково-обґрунтовані результати.

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, включених до переліку наукових фахових видань України; 2 Статті у фахових наукових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних; 8 – тез доповідей, обговорення на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах.

I. Статті в наукових фахових виданнях, включених до переліку, затвердженого МОН України:

1. Казачук О. С. Особливості професійно-психологічного відбору кандидатів у судді. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія. 2023. (3(59)). С. 12-18. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2023.3.2>

2. Казачук О. С. Мотиваційний шлях кандидата у судді. Габітус. Випуск 59. 2024. С. 230-233. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.59.40>

3. Казачук О.С. Професійно-психологічний відбір суддів як ключовий фактор забезпечення якості і справедливості правосуддя у демократичному суспільстві. Габітус. Соціальна психологія. Юридична психологія. Випуск № 62. 2024. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.62.41>

4. Казачук О. С. Гендерні особливості професійно-психологічного відбору кандидатів у судді: аналіз психологічних якостей чоловіків та жінок. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія. Випуск 3 (64). 2024. С. 20-24. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2024.3.3>

5. Казачук О. С. Матеріальне забезпечення суддів як чинник мотивації в професійно-психологічному відборі. Габітус. Соціальна психологія. Юридична психологія. Випуск № 69. Том 2. 2025. С. 123-129. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.69.2.23>

6. Казачук О. С. Архетипи, влада і добродесність: психологічні основи відбору суддів у контексті концепцій Юнга та Ніцше. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія. 2025. (2(67)). С. 38-46. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2025.2.6>

II. Статті у фахових наукових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Kazachuk O. S. Integration of professional and psychological criteria in the selection of candidates for judicial positions. International scientific conference. Wloclawek, Republic of Poland October 3-4, 2024. pp. 48-51. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-478-8-13>

2. Oleksii Tolmachov, Mykhailo Zhylin, Viktoriia Mendelo, Maryna Kyrylishyna, Olha Kazachuk. Enhancing Mental Health through Strategies for the Development of Emotional Intelligence. Enhancing Mental Health through Strategies for the Development of Emotional Intelligence. Volume 23. 2024. pp. 327-340.

III. Статті в інших наукових виданнях та матеріалах науковопрактичних конференцій:

1. Казачук О. С. Психологічні особливості професійного відбору кандидатів у судді в умовах воєнного конфлікту та їх роль у забезпеченні верховенства права. Всеукраїнська науково-практична конференція «Безпекова ситуація в Україні в умовах війни: стан, загрози, напрями забезпечення безпеки». 27 вересня 2024 року. С. 338-341.

2. Казачук О. С. Теоретико-правові засади визначення професійної придатності кандидатів у судді. Наукові розвідки з актуальних проблем приватного та публічного права. VII Міжнародна науково-практична конференція. 24 квітня 2024. С. 11.

3. Казачук О. С., Раєвська Я. М. Психологічні чинники ментального здоров'я в контексті професійного самовизначення та відбору кандидатів на посаду судді. Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів : матеріали 9-ї наук.-практ. конф. 22-23 травня 2025 р. / заг. ред. Романовського О. Г. ; МОН України, НАПНУ, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» та ін. Харків : НТУ «ХПІ». 2025. С. 132-133.

4. Казачук О. С. Професійно-психологічний відбір кандидатів у судді як механізм політичної соціалізації у системі правосуддя. XV Всеукраїнська науково-практична конференція із зарубіжною участю Соціалізація особистості у сучасних соціокультурних і соціально-політичних контекстах. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. До 80-річчя від дня присвоєння університету імені Г. С. Сковороди. 31 січня 2025. С. 77-79.

5. Казачук О. С. Особливості професійно-психологічного відбору кандидатів у судді. IV Міжнародна науково-практична конференція «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку. 20-21 лютого 2025 року (доповідь, сертифікат).

6. Казачук О. С. Професійно-психологічний відбір кандидатів у судді як складова кадрового менеджменту у системі сталого розвитку судочинства. VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» присвячена пам'яті професора,

заслуженого працівника вищої школи Фесенка Дмитра Мусійовича 25 березня 2025 р. Полтава (доповідь, сертифікат).

7. Казачук О. С. Психологічна модель професійного відбору кандидатів у судді: розробка, оцінка ефективності та напрями впровадження. 2 Міжнародна науково-практична конференція «Challenges and Opportunities in Modern Scientific Research». 23-25 квітня 2025 р. Івано-Франківськ (доповідь, сертифікат).

8. Казачук О. С. Психологічні виклики та особливості відбору жінок на посаду судді. 4 Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Future of Work: Technological, Generational and Social Shifts». 1-2 травня 2025 року. Дніпро (доповідь, сертифікат).

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

Каліна Ірина Іванівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом

Палій Світлана Анатоліївна - кандидат наук з державного управління, доцент кафедри міжнародних відносин, Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом.

Дисертаційна робота Казачук Ольги Сергіївни «Особливості професійно-психологічного відбору кандидатів у судді» є оригінальним, самостійно виконаним і завершеним науковим дослідженням, що присвячене актуальній та суспільно значущій проблематиці формування професійно спроможного, психологічно стійкого та етично відповідального суддівського корпусу в Україні. У роботі обґрунтовано сучасні теоретичні підходи та запропоновано прикладні рішення щодо вдосконалення системи конкурсного відбору суддів, зокрема через визначення психологічних, мотиваційних, емоційно-регулятивних і професійно-етичних критеріїв оцінювання кандидатів.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації мають наукову новизну, внутрішню логічність і є аргументованими; вони пройшли апробацію на вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях, а ключові результати дослідження відображено в публікаціях авторки. У роботі повно та послідовно розкрито сутність професійно-психологічного відбору кандидатів у судді, визначено систему релевантних критеріїв та індикаторів, здійснено порівняльний аналіз зарубіжного досвіду, розроблено інтегровану модель оцінювання кандидатів і обґрунтовано застосування стандартизованих психодіагностичних та симуляційних методів.

Зміст дисертації повністю відповідає поставленій меті та науковим завданням, які успішно вирішено; структура й логіка викладу є послідовними,

а мета дослідження досягнута. Робота виконана державною мовою на високому теоретико-методологічному рівні.

За актуальністю, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною значущістю одержаних результатів дисертація Казачук Ольги Сергіївни відповідає спеціальності 053 «Психологія» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167.

Коkun Олег Матвійович - доктор психологічних наук, професор, директор Інституту психології імені Г. С. Костюка, Національна академія педагогічних наук України. Оцінка позитивна із зауваженнями.

Для подальшого поглиблення дослідження проблематики професійно-психологічного відбору кандидатів у судді доцільно врахувати такі міркування:

1. Понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема співвідношення понять «професійно-психологічний відбір», «психологічна готовність» та «професійна придатність», загалом є логічно обґрунтованим, однак у роботі доцільно було б чіткіше окреслити межі їх операціоналізації на емпіричному рівні, що посилює методологічну прозорість дослідження.

2. Авторкою переконливо обґрунтовано значущість морально-етичної стійкості як ключового критерію професійно-психологічного відбору. Водночас залишається відкритим питання можливостей довготривалого прогнозування цієї характеристики з урахуванням професійних деформацій, що можуть виникати у процесі суддівської діяльності.

3. Ідея безперервного психологічного супроводу суддів є інноваційною і перспективною, однак потребує додаткового теоретичного обґрунтування щодо меж втручання психологічних служб у контексті принципів незалежності судової влади.

4. Результати експериментальної перевірки ефективності розробленої моделі свідчать про її результативність. Разом із тим довгострокова стабільність виявлених позитивних змін може бути повною мірою підтверджена лише у межах лонгітюдних досліджень. Попри наведені зауваження, вони не знижують загальної позитивної оцінки проведеного дослідження, його теоретичної і прикладної цінності. Робота є завершеною, цілісною та самостійною, вирізняється науковою новизною, а також має вагоме теоретичне й практичне значення.

Миронець Сергій Миколайович - доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології. Державний торговельно-економічний університет. Оцінка позитивна із зауваженнями.

З огляду на перспективи подальшого розвитку досліджуваної проблематики вбачаю доцільним звернути увагу на такі моменти:

1. Саме дослідження тільки б виграло, якби дисертантка в актуальності теми вказала на її зв'язок з державними Програмами, актами та стратегіями відповідно до реалій сьогодення, зокрема її відповідності до вимог Стратегії розвитку суддівської освіти в Україні на 2021-2025 роки, Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII тощо.

2. Теоретичний розділ відзначається широкою джерельною базою, однак огляд міжнародних підходів до психодіагностичного забезпечення суддівської професії можна було б доповнити аналізом окремих інституційних моделей оцінювання, що застосовуються у низці європейських юрисдикцій, з акцентом на інструменти, сумісні з українським правовим середовищем.

3. Запропонована авторкою інтегрована модель професійно-психологічного відбору кандидатів у судді є концептуально цілісною та науково обґрунтованою. Разом із тим вона мала б більш ґрунтовне наповнення, якби дисертантка додала уточнену психограму фахівця, що значно доповнило б вимоги до професіографічного профілю кандидатів у судді.

4. У тексті дисертації трапляються незначні стилістичні повтори та технічні неточності, які не впливають на якість отриманих результатів.

Зазначені зауваження мають характер конструктивних рекомендацій і не зменшують високої загальної оцінки роботи, її наукової та прикладної значущості. Дисертація є логічно завершеною, цілісною та самостійною науковою працею.

Шпортун Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти». Оцінка позитивна із зауваженнями.

Безумовно, таке об'ємне й багатокомпонентне дослідження не може бути вільним і від певних дискусійних питань, що не знижують наукової цінності викладених у ній результатів:

1. Недостатня інтеграція моделі та емпіричних результатів. У дисертації представлено ґрунтовно розроблену модель професійно-психологічного відбору судді, проте у викладі результатів не завжди простежується чіткий зв'язок між елементами цієї моделі та емпіричними даними. Більш розгорнута експлікація того, яким чином отримані кількісні показники підтверджують, уточнюють або спростовують окремі структурні компоненти моделі, надала б дослідженню більшої наукової переконливості та аналітичної цілісності.

2. Вибірка дослідження є відносно однорідною. Не було здійснено диференціації результатів залежно від таких змінних, як особливості діяльності суддів у всіх судових інстанціях, їхній вік, стаж служби. Ігнорування цих чинників може знижувати глибину інтерпретації отриманих результатів, адже їх професіоналізм може мати відмінності залежно від зазначених параметрів.

3. Обмежений аналіз гендерних відмінностей. У роботі не здійснено системного аналізу гендерних особливостей представників судової гілки влади. Враховуючи те, що професійна діяльність у суддів має свою гендерну специфіку (зокрема у сфері комунікативної взаємодії, емоційної регуляції та професійного самосприйняття), включення цього аспекту могло б значно збагатити результати та надати їм більшої практичної релевантності.

4. У роботі недостатньо емпірично розкрито зв'язок між соціальним інтелектом доброчесністю суддів. Попри те, що це питання окреслено у теоретичному розділі як важливе, воно здебільшого розглянуто декларативно, без виокремленого емпіричного аналізу. Залучення цього аспекту могло б значно посилити практичну цінність дослідження в контексті сучасних вимог до етичності та професійної відповідальності.

5. У структурі дисертації відсутній окремий підрозділ, присвячений аналізу обмежень дослідження. Це створює враження певної односторонності й не дозволяє повною мірою оцінити межі інтерпретації отриманих результатів. Визначення сильних і слабких сторін обраної методології, а також можливостей і перспектив подальших досліджень підвищило б наукову цінність роботи та відповідало сучасним академічним стандартам.

Проте зазначені дискусійні питання жодним чином не знижують загальне позитивне враження від роботи, не знижують наукової цінності викладених у ній результатів, носять дискусійний характер та не впливають на загальну високу оцінку цього непересічного теоретико-емпіричного дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Казачук Ользі Сергіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Ірина Каліна